

[Udenrigsministeren.]

bagefter følges af Beslutninger i eget Land, og netop dette Synspunkt har vi fra dansk Side meget, meget stærkt understreget under Forhandlingerne i Genève, og vi har foranlediget Optagelse af en hel Række Forhandlinger om en bedre Tilrettelæggelse af Arbejdet netop med dette Formaal for Øje. Beslutning derom er taget i Aar, og jeg haaber, at det for Fremtiden maa faa nogen Betydning, selv om jeg ikke kan regne med, at vi naar til en fuldstændig ideel Tilstand i saa Henseende.

Det ærede Medlem talte om disse Papirlapper, der kom ud af saadanne Forhandlinger. Ja, Papirlapper kan man jo kalde alle Aftaler indenfor det enkelte Land, hele Retsgrundlaget indenfor det enkelte Land, og man kan ogsaa kalde Retsgrundlaget mellem Landene for Papirlapper. Vi maa erkende, at det undertiden hænder, baade i det enkelte Lands Historie og i Forholdet mellem Landene, at saadanne Aftaler fejles til Side som saadanne Lapper. Men jeg tror nu, at man ogsaa maa gøre sig dette klart, at selv i de Øjeblikke, hvor Aftaler sprænges med en saadan kraftig Vending, ved et voldsomt Gennembrud, griber disse Aftaler dybt ind i Begivenhedernes Gang og bliver i mange Tilfælde bestemmende for, hvorledes disse Begivenheder til syvende og sidst former sig. Det ærede Medlem sagde, at han vilde ikke istemme Antiparlamentarismens Hyl, og det gjorde han jo heller ikke, men han føjede dog et lille „men“ til, hvorved han alligevel gled lidt over i den Tonart, selv om han ikke naaede helt op i det høje Hyl, der lyder ved de Vælgermøder, han har haft Lejlighed til at færdes ved i Tyskland. Med Hensyn til denne Talen om Parlamentarisme og Antiparlamentarisme kan jeg maaske have Lov til at minde om, at saa mange Stater, der end i Øjeblikket er i Europa, som ikke styres parlamentarisk, saa er dog Forholdet dette, at alle de europæiske Stater, som forud for Krigen kendte et parlamentarisk Styre, bygget paa bred Valgret, indtil dette Øjeblik har opretholdt det og ikke paa noget Tidspunkt opgivet det — det gælder blandt Stormagterne England og Frankrig, det gælder blandt de andre Magter Svejts, Holland, Belgien, Sverige, Norge og Danmark —, og jeg er tilbøjelig til at tro, at hvis det ærede Medlem sammen med mig vil kaste et Blik ud over Europa i dette Øjeblik, vil han sammen med mig erkende, at disse Lande er dog til syvende og sidst de Lande i Europa, der mindst er ramt af Efterkrigstidens Forhold og de

Ulykker, som knyttede sig til de store krigerske Begivenheder.

Det ærede Medlem gjorde en Bemærkning om Forhandlingerne om Mestbegunstigelsen nede i Genève. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa hele dette Spørgsmaal, idet jeg forstaaer, at det vil blive rejst ogsaa fra anden Side under Finanslovbehandlingen, og i forskellige af Rigsdagens Udvalg vil vi sikkert ogsaa i den nærmeste Tid faa Lejlighed til at drøfte det, men jeg skal blot sige, at det er noget misforstaaet, naar man har opfattet det saaledes, at to bestemte Hovedstrømninger skulde have staaet mod hinanden i en Styrkeprøve med Hensyn til Forstaaelsen og Betydningen af Mestbegunstigelsesbegrebet under Forhandlingerne dernede. I Virkeligheden var Forholdet dette, at alle, der udtalte sig, erklærede, at Mestbegunstigelsesystemet maatte være det afgørende Grundlag for den europæiske Handelspolitik ogsaa i de kommende Tider. Dette blev ikke mindst udtalt fra tysk Side, hvorfra endda atter og atter meget stærkt Mestbegunstigelsesprincippet understregedes. Den Modsætning, der var mellem tysk Opfattelse og vor Opfattelse paa dette Omraade, var en Modsætning med Hensyn til, hvilket Spillerum der fandtes indenfor Mestbegunstigelsesbegrebet. Det var navnlig en Modsætning med Hensyn til Benyttelsen af to Systemer, Toldspecialiseringen og Toldkontingenterne, paa en saadan Maade, at dette efter vor Mening kom Mestbegunstigelsesprincippet paa tværs. Det var den tyske Opfattelse, at i visse Tilfælde kunde de to Systemer anvendes paa en saadan Maade, at det ikke krænkede Mestbegunstigelsen; man hævdede, at man maatte ikke tage Princippet alt for strengt, for hvis man tog Princippet med den allerstørste Skarphed, kunde man i en urolig og forvirret Tid risikere at komme til at skade selve Systemet. Vi maatte deroverfor hævde, at selv om visse Undtagelser, visse Afvigelser i givet Tilfælde kunde gennemføres under en vis gensidig Forstaaelse, var det dog fornødent først og fremmest at holde sig til selve Hovedprincippet og hævde, at Anvendelsen af Toldkontingenter og Toldspecialiseringer ikke maatte ske paa saadan Maade, at det voldte reel Skade for nogen Stat, der sad inde med Mestbegunstigelsesret. Der var her en Afvigelse i Opfattelserne. Det, vi for vort Vedkommende lagde særlig Vægt paa, var, at det gennem kommende Aftaler blev klarlagt, hvilken Indskrænkning der i givet Tilfælde var forenelig med Mestbegunstigelsen, hvis man ikke kunde opnaa den ubegrænsede Anerkendelse af